

Bärhäggmispel

Amelanchier alnifolia

Familjen Rosaceae

Namnet saskatoon kommer från Creeindiannernas namn på bäret, mis-sask-quah-too-min. Saskatoon växer vild i Kanada och norra USA. Den har varit mycket viktig för indianerna och de europeiska nybyggarna. Saskatoonbär är en ingrediens i pemmican.

Busken blir 2 - 5 m hög. Den blommar tidigt på våren med vita blommor. Saskatoon är normalt självfertil så det räcker att man har en klon. Bären mognar på sommaren och är röda till blå. Härdigheten är mycket god så saskatoon bör gå att odla i nästan hela Sverige. Är klimatet extremt hårt så testa med flera kloner då härdigheten varierar något.

Alla häggmisplar har ätliga bär. De är mycket vanliga i offentliga planteringar men de är sällan någon vågar plocka bären då den tycks vara okänd för de flesta människor. Häggmisplar förvildas lätt då fåglarna sprider frön. Den används också till viltplanteringar. Eftersom man vanligen planterar fröplantor så varierar smaken på bären ganska mycket, så gå runt och provsmaka alla häggmisplar du ser och plocka av de godaste. Även de som för färskkonsumtion smakar något kärvt (t.ex. *A. spicata*) blir utsökt saft/sylt/vin.

Odling:

Saskatoon är mycket lättodlad. Den trivs i väl-dränerad jord med ett pH på 5-8, optimalt pH är 6 - 7. Som de flesta bärbuskar bör den stå i full sol för att ge en hög skörd. Avståndet mellan plantorna kan variera. Vill man ha stor skörd från varje buske så beräkna 2,5 m mellan plantorna. Det går också bra att sätta plantorna som en friväxande häck. Vill man ha en produktiv häck runt tomten så är saskatoon ett bra val.

Förökning:

Saskatoon är mycket svår att föröka med vanliga sticklingar eller avläggning. Det går dock om man [etiolerar](#) sticklingarna.

Vissa kloner skickar ut rotskott som kan grävas upp.

Fröplantor blir oftast mycket lika föräldern så behöver man många plantor är det enklast att fröföröka. En del plantor blir då undermåliga och bör gallras bort. Fröna sås färska och måste stratifieras.

Skörd:

I Kanada skördas saskatoon ofta med speciella skördemaskiner eller handskakare. I Sverige får vi än så länge plocka för hand. Plocka bären när de börjar mogna. Då är de oftast rödlila. Ordentligt blå bär är oftast övermogna och är för söta med för lite syra. Trastar älskar saskatoonbär så väntar man lite för länge med skörden så kanske det inte finns några bär kvar. Har man bara någon enstaka buske så kan det vara nödvändigt att täcka med ett bärnät.

Användning:

Bären kan användas till saft, sylt, marmelad eller att äta färska. Det kan behövas lite citronsaft för att äka syrahalten i produkterna. Kärnorna innehåller lite cyanid. Är man orolig för det så gör saft och sila bort kärnorna.

Sorter:

Det finns många olika sorter av häggmispel. En del är hybrider andra är selektioner av rena arter. Nedanstående lista är en mix.

Altaglow

Huvudsakligen en prydnadsbuske. Självsteril, Vita bär. Vacker höstfärg.

Autumn Brilliance

Autumn Sunset

Ballerina

Holländsk sort. Kan bli upp till 6 m hög.

Bluff

Cole's Select

Selekterad för sin vackra höstfärg.

Cumulus

Forestburg

Ca 3 m hög. Härdig och produktiv sort med ointressant smak.

Hollandia

Honeywood

Produktiv sort med stora bär. Blommar sent vilket är bra i områden med sena vårfroster.

Indian

Jennybelle

Martin

Storfruktig med bra smak. Anses vara en av de bästa för färskkonsumtion. Odlas lite i Sverige.

Moon Lake

Medelstora bär med god smak. Ojämn och låg produktion.

Nelson**Northline**

1,5 m hög med många rotskott. En mycket produktiv sort med stora bär. Ganska vanlig i odling i Europa.

Paleface

Produktiv sort med stora, vita bär. Självsteril.

Parkhill

Amerikansk sort. Knappt odlingsvärd.

Pembina

Lanserades 1952. Den har stora bär med bra smak och sötma. Bären är inte lika söta som hos Smoky. Något mindre produktiv än Smoky. Bildar få rotskott.

Prince Charles**Prince William**

Canadensishybrid som blir ca 250 cm hög. Bären är 12 - 15 mm stora. Går att få tag på i Europa.

Princess Diana**Regent****R. J. Hilton****Robin Hill****Rubescens****Shannon****Shanty Rapids****Smoky**

Vanlig kommersiell sort i Kanada. Den selekterades på 40-talet och lanserades 1952. Båret är sött med mild smak. Den bär rikligt varje år. Blomningen är inte alltför tidig så den klarar i allmänhet sena vårfroster. Busken blir ca 240 cm hög och bildar rikligt med rotskott. Ganska vanlig i Europa.

Strata**Sturgeon**

Success

Thiessen

Produktiv sort med stora bär. Bra smak. Blommar tidigt så den är inte lämplig i områden med sena vårfroster. Finns att få tag på i Europa.

Läs mer:

Leif Blomqvist: Trädgårdens bär.

Barbara L. Bowling: The Berry Grower's Companion

Lee Reich: Uncommon Fruits for Every Garden